

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
114/13. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2013. szeptember 24.

A C-221/11. sz. ügyben hozott ítélet
Leyla Ecem Demirkan kontra Bundesrepublik Deutschland

A török állampolgároknak nem áll jogukban, hogy az EU valamely tagállamának területére szolgáltatásnyújtás igénybevétele érdekében vízum nélkül lépjenek be

Az EGK-Törökország társulási megállapodás kiegészítő jegyzőkönyve nem zárja ki, hogy a hatálybalépését követően a szolgáltatásnyújtás igénybevételét illetően vízumkötelezettséget vezessenek be

1963-ban Törökország és az Európai Gazdasági Közösség, valamint tagállamai társulási megállapodást¹ kötöttek, amelynek célja a szerződő felek közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok folyamatos és kiegyensúlyozott megerősítésének elősegítése volt, a török állampolgárok életszínvonalának javítása és Törökország Közösséghez történő későbbi csatlakozásának megkönnyítése érdekében. Többek között úgy rendelkezik, hogy a szerződő felek számára az EGK-Szerződésnek a tagállamok közötti szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezései szolgálnak iránymutatásul az egymás között fennálló korlátozások megszüntetésének megvalósításához.

E megállapodásnak az 1970-ben aláírt kiegészítő jegyzőkönyve² tartalmaz egy „standstill” klauzulát, amely a szerződő felek számára tiltja, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv hatálybalépése után új korlátozásokat vezessenek be a szolgáltatásnyújtás szabadságával kapcsolatban.

L. E. Demirkan, török állampolgár, miután a német hatóságok elutasították a Németországban élő mostohaapja meglátogatása céljából benyújtott vízumkérelmét, a német bíróságok előtt a „standstill” klauzulára hivatkozott. Szerinte ez a klauzula az olyan új korlátozások bevezetését, mint a vízumkötelezettség, nem csupán azokkal szemben tiltja, akik szolgáltatást kívánnak *nyújtani* (a szolgáltatásnyújtás ún. aktív szabadsága),³ hanem azokra nézve is, akik szolgáltatásnyújtást kívánnak *igénybe venni* (a szolgáltatásnyújtás ún. passzív szabadsága). L. E. Demirkan azt állítja, hogy mivel a Németországban élő családtag meglátogatása magában foglalja a szolgáltatások igénybevételének lehetőségét, úgy kell őt tekinteni, mint a szolgáltatásnyújtás potenciális igénybevevőjét. Ezen túlmenően a német jog a kiegészítő jegyzőkönyv Németország vonatkozásában való hatálybalépésének idején, vagyis 1973-ban, nem írt elő vízumkötelezettséget azon török állampolgárok számára, akik Németországba rokonlátogatási céllal kívántak beutazni. A „standstill” klauzula tehát azt kell, hogy eredményezze, hogy a Németország által a török állampolgárokkal szemben 1980-ban utólagosan bevezetett általános vízumkötelezettség⁴ rá nézve nem alkalmazható.

¹ Az Ankarában 1963. szeptember 12-én aláírt, és a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal (HL 1964. 217., 3685. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 10. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodás.

² A Brüsszelben 1970. november 20-án aláírt, és a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel (HL L 293., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 41. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített kiegészítő jegyzőkönyv.

³ A Bíróság már kimondta, hogy a *standstill* klauzulával ellentétes a kiegészítő jegyzőkönyv hatálybalépésétől kezdődően olyan vízumkötelezettség bevezetése, amelynek célja, hogy a török állampolgárok számára lehetővé tegye a valamely tagállam területére abból a célból történő belépést, hogy ott a Törökországban székhellyel rendelkező valamely vállalkozás nevében szolgáltatásokat nyújtsanak, ha ezt megelőzően ilyen vízumkötelezettség nem állt fenn (a Bíróságnak a [C-228/06](#). sz. Soysal és Savatli ügyben 2009. február 19-én hozott ítélete).

⁴ Meg kell jegyezni, hogy 2001 óta az uniós jog is vízumkötelezettséget ír elő a török állampolgárokkal szemben, méghozzá a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik

A másodfokon eljáró Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg (berlin-brandenburgi legfelsőbb közigazgatási bíróság [Németország]) arra kéri a Bíróságot, hogy határozza meg a „standstill” klauzula hatályát.

A Bíróság a mai napon kihirdetett ítéletében megállapítja, hogy a „szolgáltatásnyújtás szabadságának” a **kiegészítő jegyzőkönyv „standstill” klauzulájában foglalt fogalma nem terjed ki a szolgáltatásnyújtás passzív szabadságára, vagyis a török állampolgárok azon szabadságára, hogy mint a szolgáltatás igénybevevői valamely szolgáltatás igénybevétele érdekében valamely tagállamba utazzanak.**

A Bíróság emlékeztet arra, hogy az uniós szerződések által a tagállamok állampolgárai – így az uniós polgárok – számára biztosított szolgáltatásnyújtás szabadsága nem csupán a szolgáltatásnyújtás aktív szabadságát foglalja magában, hanem amint azt a Luisi és Carbone egyesített ügyekben 1984-ben hozott ítéletében⁵ elismerte, annak szükségszerű kiegészítését is, a szolgáltatásnyújtás passzív szabadságát. Így az uniós polgárok, akik egy másik tagállamba utaznak azért, hogy az ottani szolgáltatásban részesüljenek, vagy ennek lehetőségével éljenek, mint a turisták vagy a gyógykezelésben részesülők, a szolgáltatásnyújtás passzív szabadságának védelmében részesülnek. E védelem a – belső határok nélküli térségként létrehozott – belső piac megteremtésének célkitűzésén nyugszik, minden olyan akadályt elhárítva, amely e piac megteremtését gátolná.

Márpedig egyrésről az uniós szerződések, másrésről pedig a társulási megállapodás, valamint a kiegészítő jegyzőkönyve közötti, mind ezek céljával, mind pedig háttérükkel kapcsolatos alapvető eltérések miatt a szolgáltatásnyújtás szabadsága fogalmának a Bíróság által 1984-ben az uniós szerződésekre vonatkozóan elfogadott, a szolgáltatásnyújtás passzív szabadságát magában foglaló értelmezése nem terjeszthető ki a kiegészítő jegyzőkönyvben rögzített „standstill” klauzulára.

Az uniós szerződésekkel ellentétben ugyanis az EGK-Törökország társulás kizárólag gazdasági cél elérésére törekszik, a társulási megállapodás és a kiegészítő jegyzőkönyve ugyanis alapvetően Törökország gazdasági fejlődésének előmozdítását célozza. Az uniós polgárokat az uniós szerződések értelmében megilletőhöz hasonló, a személyek általános szabad mozgását lehetővé tevő gazdasági szabadságok előmozdítása nem tartozik a társulási megállapodás céljai közé. A Bíróság egyébiránt megjegyzi, hogy a Társulási Tanács, amely a kiegészítő jegyzőkönyv értelmében rögzíti a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó korlátozások fokozatos megszüntetésének ütemezését és módjait, eddig semmiféle olyan intézkedést nem hozott, amely e szabadság megvalósítása tekintetében lényeges előrelépésre engedne következtetni. Ezen túlmenően semmi nem utal arra, hogy a társulási megállapodás és a kiegészítő jegyzőkönyv szerződő felei ennek aláírásakor, vagyis a Luisi és Carbone egyesített ügyekben hozott ítéletet 21, illetve 14 évvel megelőzően, a szolgáltatásnyújtás szabadságát úgy fogták volna fel, hogy az magában foglalja a szolgáltatásnyújtás passzív szabadságát.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106

országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2001. március 15-i 539/2001/EK tanácsi rendeletben (HL L 81., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 65. o.).

⁵ A Bíróságnak a [286/82 és 26/83.](#) sz., Luisi és Carbone egyesített ügyekben 1984. január 31-én hozott ítélete.